

Eduskunta-kuuleminen:

VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Valtiovarainvaliokunta

Sote-palveluiden tilannekuvan seurannan ja rahoitusperiaatteiden toteutumisen seurannan työkalut ja niiden käyttäminen hyvinvointialueiden ohjauksessa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

27.5.2025

VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Teema: Sote-palveluiden tilannekuvan seurannan ja rahoitusperiaatteiden toteutumisen seurannan työkalut ja niiden käyttäminen hyvinvointialueiden ohjauksessa.

- Kuinka mm. palveluiden saatavuuden, kustannusten, laadun sekä vaikuttavuuden seurantaa tehdään? Kuinka tiedot valtakunnallisesti kerätään?
- Miten tietoja hyödynnetään hyvinvointialueiden ohjauksen tukena ja kuinka tiedot ovat eri toimijoiden saatavilla ja hyödynnettävissä?

THL:n lakisääteinen tilastoviranomais- ja sote-järjestämisen arviointitehtävä tukevat hyvinvointialueiden ohjausta

THL

- Kansallisena tilastoviranomaisena THL ylläpitää sosiaali- ja terveydenhuollon tilastoja ja rekistereitä, kehittää alan tietopohjaa ja tuottaa eri käyttäjäryhmille suunnattuja tietotuotteita.
- Laatii vuosittain sote-järjestämislain 30§:n mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen asiantuntija-arviot valtakunnallisesti, yhteistyöalueittain ja hyvinvointialueittain.

THL:n asiantuntija-arvioita hyödynnetään hyvinvointialueiden ohjauksessa monin eri tavoin

- ✓ VM:n, STM:n ja SM:n yhdessä hyvinvointialueiden kanssa käytävissä vuosittaisissa **lakisääteisissä neuvotteluissa**
- ✓ STM:n vuosittain laatimassa **valtakunnallisessa selvityksessä** sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta ja rahoituksen tason riittävyydestä.
- ✓ STM:n mahdollisessa **aloitteessa VM:lle hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämisestä**, jos THL:n asiantuntija-arvioiden tietoihin perustuen hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut vähintään kahtena kolmesta peräkkäisestä kalenterivuodesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon määrällinen ja laadullinen tietopohja tarjoavat yhdessä perustan hyvinvointialueiden tilannekuvan analyysille ja ohjaukselle

Hyvinvointialueiden tilannekuvan analyysissä ja ohjauksessa hyödynnettäviä tietolähteitä

- THL:n ja muiden viranomaisten tilasto-, rekisteri- ja kyselytiedot sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnasta ja taloudesta
- Sote-järjestämislain 29§:n mukainen vuotuinen selvitys hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta.
- Valviran ja aluehallintovirastojen lakisääteiset vuosittaiset selvitykset sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta hyvinvointialueilla.
- Hyvinvointialueiden strategiset asiakirjat (esim. tilinpäätökset ja osavuosikatsaukset)

Raportointityökaluja hyvinvointialueiden seurannan, arvioinnin ja ohjauksen tueksi

- Johdon strateginen tilannekuva (JST)
- Sotekuva-verkkopalvelu sisältää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuus-mittariston (KUVA)
- Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet
- Sosiaali- ja terveydenhuollon eri aihepiirejä kattavat tietokantaraportit
- Vuoden 2025 lopussa THL julkaisee sosiaali- ja terveydenhuollon kansallista ohjausta tukevan Seurannan, arvioinnin ja ohjauksen ydintiedot-raportointikokonaisuuden (korvaa KUVA-mittariston)

Yhteystiedot:

Johtava asiantuntija Nina Knape
nina.knape@thl.fi
p. 029 524 7683

Kehittämispäällikkö Pia Tuominen
pia.tuominen@thl.fi
p. 029 524 8405